ТЕМА:

А. С. Пушкин һәм Г. Тукай. “Кышкы кич” шигырьләре

Башкаручы:

Гыйлметдинова Алина

26 нчы гимназиянең

7-а сыйныфы укучысы

Тикшерену эшенең максаты:

Шагыйрь язмышы аның тормышы һәм иҗаты белән тулысынча бәйләнгән булуын ачыклау

Эзләнү проблемалары

- Шагыйрьләр яшәгән ЧОР.
- Бу чор вакыйгалары.
- Чор вакыйгаларының шагыйрьләр тормышындагы һәм язмышындагы роле.
- Тормышта һәм иҗатта шагыйрьләрнең уртак, аермалы яклары.

ШАГЫЙРЬЛӘРНЕҢ ТОРМЫШЫНДА ҺӘМ ИҖАТТА УРТАК ЯКЛАР:

- икесе дә аз яшәп, бай әдәби мирас калдырган;
- шигырьләре аша эчке шәхси кичерешләре чагыла;
- балалар өчен иҗат ителгән әсәрләрендә икесе өчен дә уртак темаларның берсе - табигать темасы;
- икесе дә «Кышкы кич» дип аталган әсәр иҗат итәләр.

Шагыйрьләрнең тормышында һәм иҗатында аермалы яклар:

Өй	Алачык
Җылы, шатлык	Күңелсез, караңгы
Бәхетлеләр	Бәхетсез яшьлеге

«Кышкы кич» шигырьләренең эчтәлекләре:

Г.Тукай «Кышкы кич»

- **Ө й д ә**

Җылы, шатлык, әкият, тыңлыйлар

хәсрәт белән таныш түгелләр

- **Б ә х е т л е л ә р**

Утыралар рәхәтләнеп, тезелешеп, —
Шатлык, уңайсызлык килми.
Кышкы кичнең озынлыгы сизелми
Әнкәгезнең сөйләгәне әкият берлә.

- **Т ы ш т а**

ачы җилләр, суык,ятим сабыйлар , җирсез һәм йортсызлар

- **Б ә х е т с е з л ә р**

- **НӘТИҖӘ:** Очрый калса сезгә шушындый ярлылар,
Яшьле күзле, моңланганнар вә зарлылар, -
Яшь балалар! Аларны сез яратыгыз,
Җылы сүзләр әйтеп, сөеп юатыгыз!

А. Пушкин «Кышкы кич»

- **А л а ч ы к**

күңелсез, караңгы; геройны алачык үзенә яшерә

- тынлык; Пушкинның өе – кайгылы һәм караңгы.

- **Б ә х е т с е з я ш ь л е г е д у с т ы**

Уе: кайгыдан эчеп күңелне күтәрү

- **Т ы ш т а**

кар, давыл, кар өермәсе; тышкы дөнья караңгы, салкын, куркыныч.

котыра, үкерә, елый – кышкы төннең күңелсез образы.

- **Б ә х е т с е з я ш ь л е г е д у с т ы**

- **НӘТИҖӘ:** Күңел күтәрү: эчеп алу, җыр тыңлау.

Ләкин ул үзен кулга ала ала һәм иҗат эшенә чума.

Тукай «Кышкы кич»

- Балаларның язмышы.
- Геройлары шат.
- Ятим балалар өчен борчылу.
- Тормыш тигезсезлеге.
- Балаларның язмышы төрле: йортлы, әниле;
- Өйсез, ятим балалар.
- Әти-әниләрен югалтканнар.
- Тормышлары авыр.

«Төшсен ләкин исегезгә кайсы вакыт:
Һәркемгә дә бирелмәгән мондый бәхет;
Ятим калган сабыйлар бар, бәхетсезләр,
Ата-анасы вафат, җирсез һәм йортсызлар.»

А. Пушкин «Кышкы кич»

- Яшьлеге дусты бәхетсез.
- Уе: кайгыдан эчеп күңелне күтәрү.
- Үз-үзен тынычландыру.
- Аңлый: үз-үзен тынычландыру юлы - **ижат**.

Йомгак

- Пушкин –Тукай бөек шагыйрьләр. Бөек шәхесләр. Ике халык язмышында алардан да бөегрәк кешеләр бармы икән? Еллар, гасырлар үткән саен алар тагын да биеккәрәк күтәрелә.

  Нәтиҗә ясап, шуны әйтергә була:Тукай Пушкиннан үрнәк алган, аның иҗаты белән бик нык кызыксынган, җентекләп өйрәнгән. Пушкин шигърияте Тукай иҗатына зур йогынты ясаган. Бу йогынты аның әдәби эшчәнлегенең башыннан ахырына кадәр даими юлдашы булган. Ләкин Тукайның үз юлы, үз стиле бар. Пушкин шигъриятенә мөрәҗәгать итеп, Тукай күп очракта үзенчәлекле әсәрләр иҗат итә. Тукай үзе булып кала. Үз милли шигъриятенә хыянәт итмичә, Пушкиннан осталыкка өйрәнә. Пушкин кебек Тукай да шагыйрьнең җәмгыятьтәге роле, җәмгыятькә шигърият ни өчен кирәк дигән сораулар турында уйлана.